

1982/83:5

Torsdagen den 7 oktober

Kl. 14.00

1 § Förslag om ny statsminister

Anf. 1 TALMANNEN:

Det vid kammarens sammanträde tisdagen den 5 oktober avgivna förslaget att riksdagen till ny statsminister skall utse Olof Palme har nu bordlagts två gånger. Riksdagens prövning av förslaget kan ske antingen i dag eller vid ett följande sammanträde.

Kammaren beslöt att pröva förslaget om ny statsminister vid dagens sammanträde.

Anf. 2 ULF ADELSON (m):

Herr talman! Riksdagen har i dag att pröva det förslag till statsminister som ni, herr talman, efter kontakter med riksdagspartiernas ledare, har lagt fram.

Valet till riksdagen gav ett klart utslag. I våra samtal har jag därför, på den moderata riksdagsgruppens vägnar, sagt att vi i detta parlamentariska läge icke ser något alternativ till en socialdemokratisk regering.

Vårt ställningstagande vid den förestående omröstningen avgörs av detta. Vid tidigare tillfällen har den moderata riksdagsgruppen röstat ja till talmannens förslag vid de tillfällen förslaget avsett regeringar i vilka vi ingått. Vi har avstått i det fall där den uppkomna parlamentariska situationen icke medgav ett bättre alternativ. Slutligen har vi röstat nej till talmannens förslag när ett enligt vår uppfattning bättre alternativ förelåg.

Eftersom vi i dag icke ser något alternativ som kan få ett bredare stöd i riksdagen, kommer vi att lägga ner våra röster. Detta är inget ställningstagande till den politik som kommer att föras av den regering som kommer att bildas. Denna politik kommer att presenteras för riksdagen i morgon, och den kommer att bli föremål för konstruktiv och fast prövning från den moderata riksdagsgruppens sida, allt syftande till landets bästa.

Anf. 3 KJELL MATTSSON (c):

Herr talman! Årets val innebär att socialdemokraterna tillsammans med vänsterpartiet kommunisterna fått majoritet i riksdagen.

En socialdemokratisk regering med Olof Palme som statsminister är i detta läge naturlig.

Valet av statsminister är enligt vår uppfattning en fråga om att pröva huruvida talmannens förslag överensstämmer med den parlamentariska princip som är utformad i vår grundlag. Centerns riksdagsgrupp anser att talmannens förslag till statsminister är i enlighet med den parlamentariska situationen.

Denna slutsats innebär inte på något sätt ett ställningstagande till den politik som en regering Palme avser att föra. Regeringens förslag kommer att i vanlig ordning kritiskt prövas i det löpande riksdagsarbetet.

Mot denna bakgrund kommer centerpartiets riksdagsledamöter att avstå vid den votering som följer på talmannens förslag.

Anf. 4 JÖRGEN ULLENHAG (fp):

Herr talman! Valet har givit ett sådant utslag att den regering i vilken folkpartiet ingår har inlämnat sin avskedsansökan. I det givna parlamentariska läget ter det sig naturligt att det bildas en socialdemokratisk minoritetsregering under ledning av Olof Palme.

Folkpartiets riksdagsgrupp avser därför att avstå i den kommande voteringen. Häri ligger – i enlighet med de uttalanden som gjorts av grundlagskommittén – inget ställningstagande till den föreslagna regeringens politik utan endast en bedömning av vad som i den givna parlamentariska situationen är rimligt.

Mot bakgrund av det kärva ekonomiska läget och alla de långtgående löften som socialdemokraterna gjort i valrörelsen känner vi stor oro inför den politik som socialdemokraterna kommer att föra.

Som oppositionsparti kommer folkpartiet självfallet att utsätta den politiken för en kritisk granskning.

Anf. 5 LARS WERNER (vpk):

Herr talman! Valet resulterade i en stabil vänstermajoritet i riksdagen. Det är bra, eftersom det finns en lång rad av omedelbara och svåra frågor, som kräver långtgående och radikala åtgärder av riksdag och regering. Sverige behöver både en ny regering och en ny politik.

Den viktigaste och svåraste uppgiften blir att bryta arbetslösheten. Vi kan inte svälta oss ut ur krisen. Vi måste arbeta oss ur den. Sysselsättningen och produktionen måste öka. Därför behövs nu radikala åtgärder för att skapa nya samhällsnyttiga jobb, för att garantera alla ungdomar arbete och utbildning, och för att säkra allas rätt till ett meningsfullt arbete.

Detta blir vår huvuduppgift. Det är vår förhoppning att det också skall bli riksdagens och regeringens viktigaste frågor.

Om bara några veckor inleds avtalsrörelsen och förhandlingarna om hyrorna. På dessa områden finns de största problemen, de starkaste

förväntningarna och det klaraste behovet av en ny politik. Löntagarnas reallöner måste försvaras, och därför måste också hyrorna hållas nere. De fördelningspolitiska frågorna kommer att stå i centrum, och löntagarna kräver en rättvis politik från riksdag och regering.

Det är en illusion att tro att samverkan med partier och organisationer som sedan länge bedrivit en hätsk kampanj mot arbetarrörelsen skall kunna bidra till en sådan politik. Den nya regeringen borde i stället sträcka ut bågge händerna till landets löntagare och hyresgäster.

Förväntningarna inom arbetarrörelsen på den nya riksdagen och regeringen är stora och kräver en helt ny politik. Vänsterpartiet kommunisterna kommer utifrån detta att sakligt pröva alla förslag regeringen kommer att lägga fram för riksdagen, och med utgångspunkt i detta lägga fram sina egna förslag. Det är vår förhoppning att dessa förslag, och de beslut riksdagen kommer att fatta, skall svara mot de starka förväntningar som finns inom stora befolkningsgrupper.

Vi utgår ifrån att den nya regeringen skyndsamt lägger fram förslag för att uppfylla de fyra vallöften som vårt parti och socialdemokraterna avgav i valrörelsen, bl. a. om att avskaffa karensdagar och att åter värdesäkra pensionerna.

Herr talman! Från dessa utgångspunkter stödjer vänsterpartiet kommunisternas riksdagsgrupp talmannens förslag till ny statsminister.

Överläggningen var härmed avslutad.

Sedan talmannen erinrat om att förslag om ny statsminister skulle prövas av riksdagen genom omröstning, upplästes och godkändes följande vote-ringsproposition:

Den som godkänner förslaget att till ny statsminister utses Olof Palme röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Röstar mer än hälften av riksdagens ledamöter nej har riksdagen förkastat förslaget.

Den genom rösträkning företagna omröstningen gav följande resultat:

Ja – 179

Nej – 0

Avstår – 147

Riksdagen hade alltså godkänt talmannens förslag och utsett Olof Palme till statsminister.

Nr 5

Torsdagen den
7 oktober 1982

*Förslag om ny
statsminister*

Nr 5

Torsdagen den
7 oktober 1982

2 § Anmäldes och bordlades

Skrivelserna

1982/83:30 Åtgärder för att begränsa användningen av kadmium

1982/83:34 Socialstyrelsens fortsatta arbete med innehållet i barnomsorgen

3 § Anmäldes och bordlades

Motionerna

1982/83:2 av *Elisabeth Fleetwood* och *Blenda Littmarck*

1982/83:3 av *Lars Werner m. fl.*

1982/83:4 av *Lars Werner m. fl.*

Ändring i utlänningslagen (1980:376), m. m. (prop. 1981/82:146)

4 § Kammaren åtskildes kl. 14.11.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert